

ŠACHY - 2. KOLO

Od roku 1886 se pořádá mistrovství světa jednotlivců. Do roku 1937 to byl pouhý zápas dvou šachistů. Od roku 1950 předcházely zápasu o titul různé systémy kvalifikace. Od roku 1987 se hrají soutěže o titul mistra světa v tříletém cyklu.

Nesouměrný figurální křížovkový celek

složený z nesouměrné střídavé polomozaikovsky, souměrné písmenné mozaikovsky, souměrné shlukové polomozaikovsky a souměrné slabikovsky.

Výrazy označené ??? mají vztah k tajence, která je skryta (6 5). Jeden výraz ??? je rovněž skrytý (6).

VODOROVNĚ:

A. Vězeň v posádkové věznici. - **B. ???**. - **C.** Šlechtické paláce; tetrahydroaminoakridin; finský architekt (Aarne, 1910-1977). - **D.** Mandragora lékařská; malajský poloostrov; nasliňovat. - **E.** Inkarnace boha Višnu (radost); ???; mys (v afrických a holandských zeměpisných názvech). - **F.** Zevlovat; přezdívková Chodky; starověké jméno ostrova Ruad u syrského pobřeží; český kronikář (1165-1228 dle Hájka). - **G.** Banán; domácky Atila; úlomková usazená hornina vzniklá přepravením tufů; hovorový výraz pro pozemní hokej; sedlina. - **H.** Citoslovce vyjadřující pohrdání; ústy; kmen v Libyi; barvicí a impregnační stroj na textilie. - **I.** Vysokohorská túra; hořejší část krbu; jméno maršála Tita. - **J.** Americká měsíční sonda; nadávka tlachavé ženské; Socialistická tělovýchovná internacionála (zkratka). - **K.** Postava z opery Lakomec skladatele Jarmila Burghausera; český pedagog, pacifista, křesťanský kazatel (1895-1976); západní hranice ČSSR. - **L.** Povinný cvik v krasobruslení; biblické hebrejské ženské jméno; německý jazykovědec, indoeuropeista (1895-1970); jméno amerického herce Pacina. - **M.** Ničema; družina (podle PSJČ); lepené víčko v prachových nábojkách; předložka. - **N.** Člen východokřesťanské sekty blízké židovské. - **O.** Německý spisovatel, literární historik a žurnalista z Čech (1848-1927), m.j. redaktor pražské Bohemie; český kantor 2. pol. 18. století, autor zpěvohry o selském povstání v Čechách (1775). - **P.** Hlupák (z ruštiny); odrůda česneku; plastická hmota. - **Q.** Nizozemsky „šišlání“; ???; kroupy a luštěniny. - **R.** Inertní plyn získávaný destilací z kapalného vzduchu; astronomická jednotka délky; v esperantu „odsadit“; polská pěvkyně (soprán), vlastním jménem Jadwiga Szarejówna. - **S.** Dírka u kabátu (řídce); severští národní pěvci; káfirská bohyně plodnosti; odrůda pšenice. - **T.** Ovce s krátkou vlnou; opium (zastarale); mezera v zubní řadě (u některých savců); anglicky „car“; čínský druh hoboje (sona). - **U.** Lyže; větev; zaniklá šachová figura; domácky Markéta; guvernér (v islámském prostředí). - **V.** Druh alkoholizovaného dezertního vína; členové vlády; Maří Magdaléna; italské národní jídlo. - **W.** Dloubat; japonský biochemik (*1959); hora v Etiopii v pohoří Ahmar; francouzský lékař (Jacques, nar. 1902); popravčí.

SVISLE:

1. Jedovatý tropický had. - **2.** Tušení (z němčiny). - **3.** Oceán v polynéské mytologii; vrboví (řídce); erární (zastarale). - **4.** Obchodní název plastické hmoty; francouzský dějepisec (1700-1773); na mizině; kručinka barvířská; nabít (zastarale). - **5.** Zastaralý název pro menší hradbu ve středověku; druh koláče; mechanický hrací stroj; římská číslice; lev společnosti; šance; prkna u stropu (dříve v pekárnách). - **6.** Mužské jméno hebrejského původu; plánek; ???; český operetní herec a režisér (Josef); nigerokonžský jazyk ze skupiny kwa užívaný na pobřeží Libérie; ???; jména. - **7.** Slohy; předislámský jihoarabský měsíční bůh; Artek; kmen v jihozápadní Angole; poledníková značka; Suové (austroasijská jazyková skupina) mříž; název velkoobchodu v Essenu; zámek v okrese Prešov. - **8.** Jeden z účastníků výpravy Argonautů; keltská druidka, prorokyně; ruské národní jídlo; předkřesťanský arménský bůh války; cévnatá rostlina (mombín); náležeti. - **9.** Nízkostěnný nákladní vůz; zharmonizovat; ???; osobní tajemník Edvarda Beneše; úsek zemské kůry omezené zlomy; podnik v městě Partizánske; syntetické lepidlo na spojování kovů; vzdělanost (zastarale). - **10.**

Jméno amerického kostýmního výtvarníka Burnhama; rod čeledi krtičníkovitých rostlin; český statistik ve službách města Prahy (podle Kočího); potomek krále Davida; součást Ukrajiny; miniaturní zlaté cihličky o hmotnosti 116 gramů, populární zejména v Pákistánu, Indii, Nepálu a Malajsii); zabalení; jediná; platidlo v Mosambiku. - **11.** Barvínek; kloubový hřídél; ???; hradit; předpokládaná indoevropská samohláska; ???; římský řečník a státník, zavražděn na útěku. - **12.** Lokomotiva řady E 666.0 ; malá oddělená uzavřená místnost; bankovka (nářečně); odrůda brambor; česká souhláska a písmeno ji označující; srážející se jemné vodní kapky; herbicid; italský architekt, představitel baroka v Palermu (Tommaso Maria). - **13.** Napnout síly; avšak; vodnatky; vysoká plstěná bota. - **14.** Jednotka šestého řádu geochronologické stupnice vyjadřující časové trvání horizontu; vznášeti se.

Prameny pro toto kolo:

SSJČ, PSJČ, ČBS, UNI 10 (DVD Universum 5.1, Euromedia group 2007), CJC 1-3, NASCS, DID 4, Slovník nespisovné češtiny (Maxdorf 2020), MEŠ, I. Rystonová: Lidové názvy rostlin 1-2 (Vodnář 2018), M. Chvojka, J. Skála: Malý slovník jednotek měření (Mladá fronta 1982), Koudelka-Káňa: Křížovkářský slovník, 1. vydání, J. Hubáček: Malý slovník českých slangů (Profil Ostrava 1988), M. Knappová: Jak se bude vaše dítě jmenovat? (Academia 2017), KS-ZEM, Slovník antické kultury, A. Skalická – V. Větvíčka: Botanický slovník (Aventinum 2012), Ottův slovník naučný, Malý Ottův slovník naučný, Slovník českých synonym a antonym, M. Jordan: Encyklopedie bohů (Volvox Globator 1977), O. Martinová: Nová slova v češtině 1 (Academia 1988), Čermák-Hrnčíř: Nizozemsko-český slovník (SPN 1989), B. Kočí: Malý slovník naučný, Slovník zkratk: Encyklopedický dům 1994.

Elektronické prameny;

Velký lékařský slovník na <http://lekarske.slovníky.cz>.

Vícejazyčné překladové slovníky na <http://slovník.cz>;